

Vijf leervoorkeuren

1. Kunst afkijken: observeren en analyseren. Overnemen wat werkt.
2. Participeren: uitwisselen van kennis en aanvullen vanuit een gezamenlijk belang.
3. Kennis verwerven: leren waarbij een expert kennis overdraagt.
4. Oefenen: begeleid leren van fouten.
5. Ontdekken: leren, het liefst van het leven, en daar eigen draai aan geven.

le ontwikkeling van het kind. Maar de weg leren kennen in de gang en naar het toilet is het begin van een ontwikkeling. Het eindigt met kinderen die met een kaart in de hand de weg weten te vinden in de grote stad. Dat is dezelfde vaardigheid.'

Leren door middel van spel, dat is iets wat het onderwijs van de kinderopvang kan leren, vindt Groenenberg. 'Of beter gezegd, dat is iets wat de hogere groepen kunnen leren van de lagere groepen. En hoe kunnen we nog beter coöperatieve werkvormen ontwikkelen waarin kinderen van elkaar leren in plaats van dat wij kinderen doceren.'

Spel in school

Margriet Hofstee is operationeel directeur van Zonnekinderen in Zevenaar en omgeving. Zonnekinderen participeert met kinderdagverblijven en bso's in tien IKC's; vier zijn in voorbereiding. 'Ik denk dat de integrale samenwerking tussen opvang en onderwijs ervoor zorgt dat jonge kinderen zich nog meer kunnen ontwikkelen via het spel.' Ze kent de discussie over leren buiten school. Moeten peuters al voor het vierde jaar beginnen met leren? Moet er na school, in de bso, ook nog geleerd worden. Hofstee:

'De kinderopvang kan ervoor zorgen dat het spel in een IKC beter tot zijn recht komt'

'We moeten kinderen niet eerder het schoolsysteem inbrengen, maar het spelen juist meer in de school brengen. Ik geef ook graag het voorbeeld van de leerkracht die aan de pm'er van de bso vraagt om het wegen en meten nog eens te oefenen met een kind. Ze wil haar de werkbladen meegeven. De pm'er weigert; bso is geen school. Maar ze wil wel gaan koken en bakken met het kind. En daarbij komt wegen en meten aan bod.'

Een dergelijke samenwerking komt alleen tot stand als je elkaar tegenkomt. Dat moet dan wel georganiseerd worden, zegt Hofstee. Dat doet Zonnekinderen door te zorgen voor één team, één aansturing, één visie. Daarnaast vindt ze dat de kinderopvang ook wel wat zichtbaarder mag zijn. En zelfbewuster. De kinderopvang kan ervoor zorgen dat het spel in een IKC beter tot zijn recht komt. Ook bij de kleuters. 'Maar wat betreft zelfbewustzijn hebben we als kinderopvang nog wel een slag te slaan. Op alle niveaus: van pedagogisch medewerkers tot directies, tot de branche als geheel. Vanuit onze eigen kracht moeten wij vertellen over onze expertise.'

Respect

Gaandeweg zie je in een IKC meer integratie en meer respect voor elkaar, is haar ervaring. Pedagogisch medewerkers van Zonnekinderen zitten met leerkrachten samen in werkgroepen over bijvoorbeeld de doorgaande lijn, het vormgeven van de zorgstructuur, de inrichting van pleinen en het gebruik van ruimtes.

Hofstee heeft in alle IKC-trajecten het onderwijs als zeer coöperatief meegemaakt. Ieder werkt vanuit zijn eigen visie op ontwikkelen en leren. Die visies moeten wel matchen. Als in de voorbereidende fase blijkt dat ze te uiteenlopend zijn en niet tot elkaar te brengen zijn, is het beter om ieder zijn eigen weg te gaan, vindt Hofstee. Niet iedereen hoeft IKC te worden.

Kleine stapjes

Job van Velsen: 'Het begint met de vraag: wat wil je meer bereiken dan je apart kunt bereiken? Dat kan beginnen met kleine stapje. Beter zelfs om te beginnen om kleine dingen samen op te pakken. Nieuwe wegen verkennen is spannend, maar kan ook tot meer plezier en betere resultaten leiden. Dat heeft een kindcentrum als Laterna Magica in Amsterdam laten zien.

Het begint dus met een gezamenlijke visie op leren. Daaruit vloeit de vorm. Die vorm kan een IKC zijn, één organisatie, maar dat hoeft niet. Als de deelnemende organisaties maar vanuit gelijkwaardigheid en respect samenwerken, en steeds weer kijken wat ze samen meer kunnen betekenen voor de kinderen dan ieder apart.' <